

ברכת אבות

שם ומלכות בברכת אבות:

ברכות מ:

אמר רב: כל ברכה שאין בה הזכרת השם - אינה ברכה. ורבי יוחנן אמר: כל ברכה

שאינה ברכה - אינה ברכה.

<p>ראב"ה (ח"א קי"ד): וראינו בשם רבינו שמעיה דבתפלה ב"ח ברכות ובשתים [של קריאת שמע] לפנינו ולאחריה לא אמרינן מלכות משום דרחמי נינהו, וכל מלך הוא משמע מדת הדין, דכתיב מלך במשפט וכו' (משלי כ"ט ד'), ותו שכיון שביוצר בתחלתו ובמעריב בתחלה איכא [מלכות] תו לא צריך בכל השאר.</p>	<p>רוקח (שם): בכל הברכות שהן הודאות להקב"ה יש בהן הזכרת שם ומלכות אבל בתפלת י"ח שאינו הודאה על שום הנאה ומצוה אלא על תביעת צרכיו של אדם לעולם יסדיר אדם שבחו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך יתפלל. הילכך לא תיקנו בה מלכות.</p>	<p>הרוקח (שס"ג): גם אנו שוחין בה תחילה וסוף כדרך שעשה אליעזר. ומלכות לא הזכיר שהרי הקדוש ברוך הוא עדיין לא הודיע מלכותו לבריותיו ושמי ה' לא נודעתי בימיהם.</p>	<p>רא"ש (פ"ו סימן כ"ג): וברכה ראשונה של שמונה עשרה כיון דאית בה האל הגדול הוא חשוב כמו מלכות.</p>	<p>רב האי גאון (הובא בספר המנהגות, לר' אשר מלוניל, דף ו ע"א): והיינו טעמא דלית ביה מלכות בתחלה כדין כל ברכה ראשונה... ורבינו הא"י פי' כי המלכות שאומר בסוף הברכה והוא מלך עוזר חשוב כאלו הוא בתחלה.</p>	<p>תוס' (שם, ד"ה אמר אב"י): וברכות של שמונה עשרה אין בהן מלכות דאינן באין בפתיחה ובחתימה אין שייך מלכות אבל אלהי אברהם הוי כמו מלכות דאברהם אבינו המליך הקדוש ברוך הוא על כל העולם שהודיע מלכותו.</p>
--	--	--	---	---	---

רמב"ם הלכות ברכות פרק א הלכה ה ונוסח כל הברכות עזרא ובית דינו תקנום, ואין ראוי לשנותם ולא להוסיף על אחת מהם ולא לגרוע ממנה, וכל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות אינו אלא טועה, וכל ברכה שאין בה הזכרת השם ומלכות אינה ברכה אלא אם כן היתה סמוכה לחבירתה.

ברוך אתה ה' אלקינו ואלקי אבותינו אלקי אברהם, אלקי יצחק ואלקי יעקב

האל הגדול, הגיבור והנורא, אל עליון
גומל חסדים טובים, וקונה הכל

וזכור חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם

למען שמו
באהבה

מלך עוזר ומושיע ומגן ברוך אתה ה', מגן אברהם

רש"י (ברכות כה. ד"ה אבל לתפילה):
אבל לתפלה - צריך הוא להראות את עצמו כעומד לפני המלך ולעמוד באימה, אבל קריאת שמע אינו מדבר לפני המלך.